

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Szabó István ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű és III. rendű felperesnek a dr. Rajsinné dr. Rakaczi Edit ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Debreceni Munkaügyi Bíróságon 1.M.6/2009. szám alatt megindított és Hajdú-Bihar Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 2.Mf.22.073/2009/4. számú részítéletével elbírált perében a jogerős részítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Mf.22.073/2009/4. számú részítéletét abban a részében, amelyben az elsőfokú bíróság részítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, nem érinti, ezt meghaladó részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I., II. és III. rendű felpereseknek személyenként 20.000-20.000 (húszezer-húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, és az államnak felhívásra, az abban megjelölt módon 129.744 (százhuszonkilencezer-hétszáznegyvennégy) felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A gépkocsivezetői munkakörben dolgozó I., II. és III. rendű felperesnek az alperes ügyvezető igazgatója 2008. november 10-én „munkaviszony megszüntetése közös megegyezéssel” tárgyú levelet küldött. Az I. és III. rendű felperesnek írt levél a következőket tartalmazta: "Tisztelt munkatársam! Tekintettel arra, hogy Ön (név) 2008. november 10-én a kora délelőtti órákban megjelent munkahelyén a munkáltatói jogokat gyakorló vezetőjénél leadta a munkavégzéshez használatába adott céges mobiltelefont, majd távozott, munkaviszonyát közös megegyezéssel felmondottnak tekintem. Ezért

munkaviszonya a Munka Törvénykönyve 87. § (1) bekezdés a) pontja szerint a munkáltató és a munkavállaló közös megegyezésével, utolsó munkában töltött napjával, 2008. november 8-ával megszűnik. A felmondási idő ledolgozásától eltekintek. A munkaviszony megszüntetése során az igazolások kiadása tekintetében a Munka Törvénykönyve vonatkozó 97. és 98. §-a szerint járok el. Kérem a fentiek szíves tudomásulvételét." A II. rendű felperes - kis módosítással - ugyanilyen levelet kapott.

A felperesek az intézkedés ellen keresetet terjesztettek elő, amelyben a munkaviszonyuk jogellenes megszüntetésének megállapítását és a visszahelyezés mellőzésével az Mt. 100. § (5)-(7) bekezdéseiben foglaltak alkalmazását, valamint a (4) bekezdés alapján 12 havi átlagkeresetüknek megfelelő átalánytérítés és költségeik megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Valamennyi felperes arra hivatkozott, hogy a munkaviszonyuk közös megegyezéssel való megszüntetését nem kezdeményezték, ahhoz nem is járultak hozzá, a céges mobiltelefont a munkáltató utasítására adták le.

Az alperes kereseti ellenkérelmében a felperesek részéről a munkaviszonyuk megszüntetését célzó, az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontja szerinti rendkívüli felmondás alapjául szolgáló összehangolt magatartásra hivatkozott. Valamennyi felperessel szemben viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben az I.-III. rendű felpereseket munkaviszonyuk jogellenes megszüntetése miatt az Mt. 101. § (1) és (3) bekezdése alapján a felmondási időre járó átlagkeresetüknek megfelelő összeg, valamint az ügyvezető és fia által ellátott munka ellenértékeként 162.500 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni. A II. rendű felperessel szemben az alperes által üzemeltett ... forgalmi rendszámú gépjárművel okozott balesettel összefüggéssel keletkezett 7.907.662 forint kártérítési igényt is előterjesztett, amelynek jogcímeiként az Mt. 168. § szerinti szándékos károkozást jelölte meg.

A Debreceni Munkaügyi Bíróság az 1.M.6/2009/13. számú részítéletében megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperesek munkaviszonyát. Kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg elmaradt munkabér jogcímén az I. rendű felperesnek 52.247 forintot, a III. rendű felperesnek 146.134 forintot, felmentési időre járó átlagkereset jogcímén az I. rendű felperesnek 88.421 forintot, a III. rendű felperesnek 88.282 forintot, átlagkeresetnek megfelelő összegként az I. rendű felperesnek 176.842 forintot, a III. rendű felperesnek 266.346 forintot, eljárási költség címén az I. és III. rendű felpereseknek pedig személyenként 53.000 forintot. Ezt meghaladóan az I. és III. rendű felperesek keresetét elutasította. Elutasította az alperesnek az I. és a III. rendű felperesekkel szembeni viszontkeresetét is.

A megállapított tényállás szerint az I. rendű felperes 2008. november 8-án már jelezte a munkáltatójának, hogy egészségügyi problémái vannak, orvosi kezelésre szorul, és 2008. november 10-én 03 óra 30 perckor a fuvarfeladatot csak akkor tudja ellátni, ha az árut a gépkocsira felrakják. A kialakult gyakorlatnak megfelelően I. L. 03 óra körül jelezte a felperes felé, hogy az áru rakodásra kész, aki vele is közölte, hogy a fuvarfeladatot csak abban az esetben tudja vállalni, ha az árut a gépkocsira felrakják. Az I. rendű felperest a háziorvos még ezen a napon táppénzes állományba vette, amely 2008. december 22-éig tartott.

A II. rendű felperes már korábban jelezte K. Gy. üzemvezetőnél, hogy 2008. november 14-ére és 15-ére szabadságot akar kivenni. K. Gy. erről tájékoztatta az ügyvezetőt, aki a telefon leadásáról rendelkezett annak érdekében, hogy azt a II. rendű felperest helyettesítő gépkocsivezetőnek át tudják adni. Később azonban megtudva, hogy csupán két nap szabadságot kért, rábízta, hogy leadja-e a telefonját vagy sem. A II. rendű felperes november 10-étől 19-éig szintén táppénzes állományban volt.

A III. rendű felperes 2008. november 4-én jelent meg először orvosi vizsgálaton, de akkor még erős fájdalomcsillapítókkal tovább dolgozott. 2008. november 10-én a háziorvos a III. rendű felperest is táppénzes állományba vette, amely 2008. december 6-áig tartott. A III. rendű felperes keresőképtelen állományba kerülését korábban az alperesnek jelezte, a céges mobiltelefonját a munkáltató utasítására adta le.

Az I. rendű felperes a táppénzes állományba vételét követően 2008. november 10-én a reggeli órákban megjelent az alperes telephelyén, ahol az ügyvezető számon kérte, hogy a hajnali beszélgetést követően miért nem volt elérhető. Ugyanakkor a III. rendű felperes is bejelentette betegállományba vételét, ezért az ügyvezető az I. és a III. rendű felperesek felé azt a kijelentést tette, hogy írják meg a felmondásukat, miután azonban ettől elzárkóztak, utasította őket a céges telefonjuk leadására.

A munkaügyi bíróság az így megállapított tényállás alapján nem találta bizonyítottnak, hogy a felek között az Mt. 87. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelően a munkaviszony megszüntetése tárgyában a közös megegyezés létrejött. A közös megegyezés mindkét fél egybehangzó akaratnyilvánítását feltételezi, ilyenre azonban nem került sor, ezért a közös megegyezésre alapított munkaviszony megszüntetés jogellenes. Miután az alperes egyoldalú nyilatkozata a felek közti munkaviszony megszüntetését joghatályosan kiváltotta, a felperesek részéről ugyanazon jogviszony megszüntetésére nem kerülhetett sor, ezért a munkaügyi bíróság az alperes viszontkeresetét etekintetben megalapozatlannak találta.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Mf.22.073/2009/4. részítéletében az elsőfokú bíróság részítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét részben megváltoztatta, és a felmentési időre járó átlagkereset összegét az I. rendű felperes esetében 44.210 forintra, a III. rendű felperes esetében 44.141 forintra leszállította.

Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a per eldöntése szempontjából releváns tényállást, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, és a megyei bíróság a felmentési időre járó átlagkereseti összegekre vonatkozó rendelkezések kivételével az abból levont jogkövetkeztetéssel is egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) és 254. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával helyes indokai alapján hagyta helyben. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel azonban hangsúlyozta, hogy a per eldöntése szempontjából nem volt jelentősége a felperesek rejtett szándékának, ezért nem volt szükséges annak vizsgálata, hogy 2008. november 10-én a reggeli órákban telefonon mennyit és miről beszéltek. A perben semmilyen adat nem merült fel arra, hogy a felperesek a munkaviszonyukat meg kívánták volna szüntetni, a mobiltelefonok leadása ugyanis önmagában a közös megegyezést nem bizonyította.

A megyei bíróság hangsúlyozta, hogy november 10-én valamennyi felperes keresőképtelen állományban volt, munkavégzési kötelezettség őket nem terhelte, ezért abból, hogy a munkát nem vették fel, nem lehet a munkaviszonyuk megszüntetésének szándékára következtetni. Ugyanezen okból a mobiltelefonra sem lehetett igényük, sőt, arra sokkal inkább az őket helyettesítő gépkocsivezetőknek volt szüksége.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős részítélet hatályon kívül helyezését, a munkaügyi bíróság részítéletének megváltoztatását és a felperesek keresetének elutasítását, valamint a viszontkeresetének helyt adó határozat meghozatalát és a felpereseknek a költségekben való marasztalását kérte.

Tévesnek ítélte a másodfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a jogvita elbírálása szempontjából nem volt jelentősége a felperesek rejtett szándékának, ezért annak vizsgálatát, hogy a felperesek 2008. november 10-én reggel egymással mennyit és miről beszéltek, szükségtelennek találta. Ezzel szemben az Mt. 3. § (1) bekezdése a felek számára kölcsönös együttműködési kötelezettséget ír elő, az (5) bekezdése szerint pedig a munkavállaló nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel a munkáltatója jogos gazdasági érdekeit veszélyeztethetné. Erre figyelemmel a felperesek részéről a munkaviszonyuk megszüntetésének szándéka mind a nyilatkozataik,

mind a megtörtént események elemzése útján megállapítható lett volna. 2008. november 10-én ugyanis csak az I. rendű felperesnek kellett a munkát felvenni, a II. és III. rendű felperes a szabadnapját töltötte. Ehhez képest életszerűtlen, hogy reggel 9 óráig a munkahelyükön mindhárman megjelentek, leadták a mobiltelefonjaikat, majd távoznak, illetőleg véletlenszerűen mindhárman úgy megbetegednek, hogy ugyanezen a napon betegállományba kerülnek. A felperesek azt állították, hogy hajnalban telefonon egymással nem beszélgettek, mellyel szemben az alperes a beszerzett híváslistákkal egyértelműen bizonyította az egymással való telefonbeszélgetések tényét, melynek következtében a felperesek szavahihetősége erősen megkérdőjeleződött. A felperesek összehangolt szándékos magatartással a munkáltatóval szemben tisztességtelenül cselekedtek, ráutaló magatartással (a mobiltelefon leadása) a munkaviszonyuk megszűnését maguk is kívánták, ezért az alperes által elkövetett alaki hiba nem adhat jogalapot a munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítására és az alperes marasztalására.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős részítélet hatályában való fenntartását és az alperesnek a költségeikben való marasztalását kérték.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként az Mt. 3. § (1), (2) és (5) bekezdésének megsértését jelölte, de - a kérelem tartalmát tekintve - a jogerős részítéletet a bírói mérlegelés körében is támadta.

Az alperes a felperesek 2008. november 10-én a reggeli órákban tanúsított magatartását többféleképpen értelmezte, melyek egyike, hogy a felperesek magatartásukkal rendkívüli felmondásra is alapot szolgáltatottak, tény azonban, hogy a rendkívüli felmondás jogával az alperes nem élt.

Az alperes másik értelmezése szerint a felperesek saját maguk döntöttek a munkaviszonyuk megszüntetéséről, amelyet azzal a ráutaló magatartásukkal, hogy a reggel órákban valamennyien megjelentek és a céges mobiltelefonjukat leadták, kifejezésre is juttatta, következésképpen a munkaviszony megszüntetése tárgyában közte és a felperesek között a közös megegyezés létrejött.

Ennek eldöntését illetően a Legfelsőbb Bíróság az eljárt bíróságok jogi álláspontjával ért egyet.

Az Mt. 87. § (1) bekezdés a) pontjából következően a munkaviszonyt a munkáltató és a munkavállaló közös megegyezéssel bármikor megszüntetheti. Az Mt. 87. § (2) bekezdése azonban a munkaviszony megszüntetésére irányuló megállapodás, illetve nyilatkozat megtételéhez írásbeliséget kíván meg, amely rendelkezéstől ugyanezen § (3) bekezdése szerint érvényesen nem lehet eltérni.

Nem vitás peradat, hogy a felperesek a munkaviszonyuk megszüntetése tárgyában írásban nem tettek semmiféle nyilatkozatot. Az alperes ügyvezető igazgatójának a felperesekhez a munkaviszony közös megegyezéssel való megszüntetése tárgyában írt levele tartalmában sem utal a felek között létrejött közös megegyezésre, hanem csupán a részükről tanúsított magatartásnak a munkaviszonyuk megszüntetéseként való értelmezését és annak elfogadását rögzíti.

Az alperes a perben ennek alátámasztásaként elsősorban a céges mobiltelefon leadására hivatkozott.

A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai szerint azonban a II. rendű felperes esetében a céges mobiltelefon leadásának szükségessége a szabadság kérésére irányuló szándéka miatt már korábban felmerült, és ekkor B. S. a helyettesítés érdekében a mobiltelefon leadására utasította. Végül, miután az ügyvezető megtudta, hogy csupán két nap szabadságot kért, a II. rendű felperesre bízta, hogy a telefont leadja vagy magánál tartja (B. S. tanúvallomása 1.M.6/2009/13. sorszámú jegyzőkönyv). Tekintettel arra, hogy B. S. 2008. november 10-én betegállományba került, a telefon leadásának választása nem minősíthető a munkaviszony megszüntetését célzó ráutaló magatartásként.

Az I. rendű felperesnek 2008. november 10-én munkát kellett volna végeznie, de mivel betegállományba került, nem életszerűtlen, hogy ennek tényét még aznap reggel az alperesnek személyesen bejelentette, a mobiltelefon leadására pedig B. S.-t szólította fel, miután a felmondás megírásától elzárkózott. Ugyanez történt a III. rendű felperes esetében (B. S. tanúvallomása 1.M.6/2009/13. sorszámú jegyzőkönyv).

A következőkes ítélezési gyakorlat szerint a munkaviszony közös megegyezéssel való megszüntetéséhez a felek erre irányuló egybehangzó és a megszűnés időpontját is magába foglaló írásba foglalt nyilatkozata szükséges, amelynek hiányát a perbeli esetben az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg (BH.1993.469., 2002.202.).

Az a körülmény, hogy a felperesek a híváslista tanúsága szerint állításukkal szemben a kérdéses napon a kora reggeli órákban egymással telefonon mégis beszélgettek, illetve ugyanazon a napon valamennyien keresőképtelen állományba kerültek, felvetheti ugyan

az alperessel szembeni, az Mt. 3. § (1), (3) és (5) bekezdésébe ütköző magatartás összehangoltságát, a jogvita elbírálása szempontjából azonban ennek azért nem volt jelentősége, mert ez a magatartás még valósága esetén sem értékelhető a munkaviszony közös megegyezéssel való megszüntetésére irányuló jognyilatkozatként.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján jogszabálysértést nem tárt fel, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárási költség viseléséről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az alperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére köteles, amelynek mértékét a Legfelsőbb Bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján állapította meg.

Budapest, 2011. április 6.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő